

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

**V Bruseli 30. mája 2022
(OR. en)**

**2022/0138 (COD)
LEX 2168**

**PE-CONS 21/1/22
REV 1**

**POLCOM 27
COEST 373
CODEC 610**

**NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY O DOČASNÝCH OPATRENIACH
NA LIBERALIZÁCIU OBCHODU, KTORÝMI SA DOPLŇAJÚ OBCHODNÉ KONCESIE
UPLATNITEĽNÉ NA UKRAJINSKÉ VÝROBKY PODĽA DOHODY O PRIDRUŽENÍ MEDZI
EURÓPSKOU ÚNIOU A EURÓPSKYM SPOLOČENSTVOM PRE ATÓMOVÚ ENERGIU A
ICH ČLENSKÝMI ŠTÁTMI NA JEDNEJ STRANE A UKRAJINOU NA STRANE DRUHEJ**

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/...

z 30. mája 2022

o dočasných opatreniach na liberalizáciu obchodu, ktorými sa dopĺňajú obchodné koncesie uplatniteľné na ukrajinské výrobky podľa Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 207 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom¹,

¹ Pozícia Európskeho parlamentu z 19. mája 2022 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 24. mája 2022.

keďže:

- (1) Dohoda o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej¹ (ďalej len „dohoda o pridružení“) predstavuje základ vzťahov medzi Úniou a Ukrajinou. V súlade s rozhodnutím Rady 2014/668/EÚ² sa hlava IV dohody o pridružení, ktorá sa týka obchodu a záležitostí súvisiacich s obchodom, predbežne vykonáva od 1. januára 2016 a po ratifikácii všetkými členskými štátmi nadobudla platnosť 1. septembra 2017.
- (2) Dohoda o pridružení vyjadruje želanie zmluvných strán dohody o pridružení (ďalej len „zmluvné strany“) posilniť a rozšíriť vzťahy ambicióznym a inovačným spôsobom, uľahčiť a dosiahnuť postupnú hospodársku integráciu, a to v súlade s právami a povinnosťami vyplývajúcimi z členstva zmluvných strán v Svetovej obchodnej organizácii.

¹ Ú. v. EÚ L 161, 29.5.2014, s. 3.

² Rozhodnutie Rady 2014/668/EÚ z 23. júna 2014 o podpise v mene Európskej únie a predbežnom vykonávaní Dohody o pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu a ich členskými štátmi na jednej strane a Ukrajinou na strane druhej, pokiaľ ide o jej hlavu III (okrem ustanovení týkajúcich sa zaobchádzania so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sú na území druhej zmluvnej strany legálne zamestnaní ako pracovníci) a hlavy IV, V, VI a VII, ako aj súvisiace prílohy a protokoly (Ú. v. EÚ L 278, 20.9.2014, s. 1).

- (3) V článku 2 dohody o pridružení sa okrem iného stanovuje dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj podpora dodržiavania zásad suverenity a územnej celistvosti, neporušiteľnosti hraníc a nezávislosti ako základné prvky dohody o pridružení.
- (4) V článku 25 dohody o pridružení sa stanovuje postupné vytvorenie zóny voľného obchodu medzi zmluvnými stranami v súlade s článkom XXIV Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 (GATT 1994). Na uvedený účel sa v článku 29 dohody o pridružení stanovuje postupné odstránenie ciel v súlade so zoznamami, ktoré sú uvedené v dohode o pridružení, a možnosť urýchliť a rozšíriť rozsah tohto odstránenia. V článku 48 dohody o pridružení sa stanovuje, že pred uplatnením antidumpingových opatrení medzi zmluvnými stranami sa má zväžiť verejný záujem.

- (5) Nevyprovokovaná a neopodstatnená útočná vojna Ruska voči Ukrajine trvajúca od 24. februára 2022 má zásadne negatívny vplyv na schopnosť Ukrajiny obchodovať so zvyškom sveta, a to z dôvodu ničenia výrobných kapacít, ako aj nedostupnosti značnej časti dopravných prostriedkov v dôsledku znemožneného prístupu k Čiernemu moru. Za takýchto výnimočných okolností a s cieľom zmierniť negatívny hospodársky vplyv útočnej vojny Ruska voči Ukrajine je potrebné urýchliť rozvoj užších hospodárskych vzťahov medzi Úniou a Ukrajinou, aby sa ukrajinským orgánom a obyvateľstvu poskytla rýchla podpora. Je preto potrebné a vhodné stimulovať obchodné toky a udeliť koncesie vo forme opatrení na liberalizáciu obchodu pre všetky výrobky v súlade s urýchlením odstraňovania ciel na obchod medzi Úniou a Ukrajinou.
- (6) V súlade s článkom 21 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) má Únia zabezpečiť súlad medzi rôznymi oblasťami svojej vonkajšej činnosti. Podľa článku 207 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa spoločná obchodná politika má uskutočňovať v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie.

- (7) Opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené týmto nariadením by mali mať túto formu: i) úplné zrušenie dovozných ciel (ďalej len „preferenčné clá“) na dovoz priemyselných výrobkov z Ukrajiny; ii) pozastavenie uplatňovania systému vstupných cien na ovocie a zeleninu; iii) pozastavenie colných kvót a úplné zrušenie dovozných ciel; iv) odchylne od článku 14 ods. 1 prvého pododseku nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036¹ by sa antidumpingové clá na dovoz s pôvodom na Ukrajine uskutočnený počas uplatňovania tohto nariadenia nemali vyberať v žiadnom okamihu, a to ani po uplynutí účinnosti tohto nariadenia; a v) dočasné pozastavenie uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478². Prostredníctvom uvedených opatrení Únia v skutočnosti dočasne poskytne primeranú hospodársku a finančnú podporu v prospech Ukrajiny a dotknutých hospodárskych subjektov.
- (8) S cieľom predchádzať podvodom by preferenčné dojednania stanovené týmto nariadením mali byť podmienené tým, že Ukrajina bude dodržiavať všetky príslušné podmienky na získanie výhod podľa dohody o pridružení vrátane pravidiel pôvodu dotknutých výrobkov a súvisiacich postupov, ako aj tým, že Ukrajina nadviaže úzku administratívnu spoluprácu s Úniou podľa dohody o pridružení.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie (Ú. v. EÚ L 176, 30.6.2016, s. 21).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/478 z 11. marca 2015 o spoločných pravidlách na dovozy (Ú. v. EÚ L 83, 27.3.2015, s. 16).

- (9) Ukrajina by sa mala zdržať zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom, ako aj nových množstvových obmedzení alebo opatrení s rovnocenným účinkom, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení obchodu s Úniou, ak to nie je jasne odôvodnené vojnovými súvislosťami. V prípade, že Ukrajina nedodrží ktorúkoľvek z uvedených podmienok by Komisia mala byť oprávnená dočasne pozastaviť uplatňovanie buď všetkých, alebo časti preferenčných dojednaní stanovených týmto nariadením.
- (10) V článku 2 dohody o pridružení sa okrem iného stanovuje, že dodržiavanie demokratických zásad, ľudských práv a základných slobôd, ako aj boj proti šíreniu zbraní hromadného ničenia, súvisiacich materiálov a ich nosičov predstavujú základné prvky dohody o pridružení. Okrem toho sa v článku 3 dohody o pridružení uvádza, že ústrednými prvkami posilňovania vzájomných vzťahov medzi zmluvnými stranami sú právny štát, dobrá správa vecí verejných, boj proti korupcii, boj proti rôznym formám nadnárodného organizovaného zločinu a terorizmu, podpora trvalo udržateľného rozvoja a účinného multilateralizmu. Je vhodné zaviesť možnosť dočasne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní stanovených týmto nariadením, ak Ukrajina nebude dodržiavať všeobecné zásady dohody o pridružení, ako je to v prípade iných dohôd o pridružení, ktoré Únia uzavrela.

- (11) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci s cieľom dočasne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní a zaviesť nápravné opatrenia, ako sa uvádza v článkoch 3 a 4 tohto nariadenia, v prípadoch, ak dovozy podľa tohto nariadenia závažne ovplyvnia alebo by mohli závažne ovplyvniť výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011¹.
- (12) S výhradou vyšetrovania Komisie je nevyhnutné stanoviť možnosť opätovného zavedenia cieľ, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení na dovoz akýchkoľvek výrobkov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré spôsobujú alebo v prípade ktorých hrozí, že spôsobia závažné ťažkosti výrobcovi z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky.
- (13) Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou dohody o pridružení, by mala zahŕňať podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených týmto nariadením.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (14) Vzhľadom na naliehavosť záležitosti súvisiacej so situáciou spôsobenou útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine sa považuje za vhodné uplatniť výnimku z osemtyždňovej lehoty stanovenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý je pripojený k Zmluve o EÚ, ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.
- (15) Vzhľadom na núdzovú situáciu na Ukrajine by sa v tomto nariadení malo stanoviť vhodné prechodné ustanovenie a nariadenie by malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1
Opatrenia na liberalizáciu obchodu

1. Zavádzajú sa tieto preferenčné dojednania:
 - a) preferenčné clá na dovoz do Únie určitých priemyselných výrobkov s pôvodom na Ukrajine, ktoré podliehajú sedemročnému postupnému odstraňovaniu ciel v súlade s prílohou I-A k dohode o pridružení, sa stanovujú na nulu;
 - b) uplatňovanie systému vstupných cien sa pozastavuje v prípade tých výrobkov, na ktoré sa vzťahuje, ako sa uvádza v prílohe I-A k dohode o pridružení; na dovoz týchto výrobkov sa neuplatňujú žiadne clá;
 - c) všetky colné kvóty stanovené podľa prílohy I-A k dohode o pridružení sa pozastavujú a výrobky, na ktoré sa tieto kvóty vzťahujú, sa môžu dovážať z Ukrajiny do Únie bez cla.
2. Odchylné od článku 14 ods. 1 prvého pododseku nariadenia (EÚ) 2016/1036 sa antidumpingové clá na dovoz s pôvodom na Ukrajine uskutočnený počas uplatňovania tohto nariadenia nevyberajú v žiadnom okamihu, a to ani po uplynutí účinnosti tohto nariadenia.
3. Uplatňovanie nariadenia (EÚ) 2015/478 sa dočasne pozastavuje, pokiaľ ide o dovoz s pôvodom na Ukrajine.

Článok 2

Podmienky oprávnenosti na preferenčné dojednania

Preferenčné dojednania stanovené v článku 1 ods. 1 písm. a), b) a c) podliehajú týmto podmienkam:

- a) dodržiavanie pravidiel pôvodu výrobkov a súvisiacich postupov stanovených v dohode o pridružení;
- b) Ukrajina sa zdrží zavedenia nových ciel alebo poplatkov s rovnocenným účinkom a nových množstvových obmedzení či opatrení s rovnocenným účinkom na dovoz s pôvodom v Únii, zvýšenia existujúcich ciel alebo poplatkov či zavedenia akýchkoľvek iných obmedzení vrátane diskriminačných interných správnych opatrení, ak to nie je jasne odôvodnené vojnovými súvislosťami; a
- c) Ukrajina bude dodržiavať demokratické zásady, ľudské práva a základné slobody a dodržiavať zásadu právneho štátu, ako aj vyvíjať pokračujúce a nepretržité úsilie, pokiaľ ide o boj proti korupcii a nezákonným činnostiam, ako sa stanovuje v článkoch 2, 3 a 22 dohody o pridružení.

Článok 3

Dočasné pozastavenie

1. Ak Komisia zistí, že existujú dostatočné dôkazy o nedodržaní podmienok stanovených v článku 2 zo strany Ukrajiny, môže prostredníctvom vykonávacieho aktu úplne alebo čiastočne pozastaviť uplatňovanie preferenčných dojednaní stanovených v článku 1 ods. 1 písm. a), b) a c). Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2.
2. Ak členský štát požiada, aby Komisia na základe nedodržania podmienok stanovených v článku 2 písm. b) zo strany Ukrajiny pozastavila uplatňovanie niektorého z preferenčných dojednaní, Komisia do štyroch mesiacov od tejto žiadosti poskytne odôvodnené stanovisko, či je tvrdenie týkajúce sa nedodržania týchto podmienok Ukrajinou odôvodnené. Ak Komisia dospeje k záveru, že tvrdenie je odôvodnené, začne postup uvedený v odseku 1 tohto článku.

Článok 4

Ochranná doložka

1. Ak sa výrobok s pôvodom na Ukrajine dováža za podmienok, ktoré spôsobujú, alebo v prípade ktorých hrozí, že spôsobia závažné ťažkosti výrobcovi z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky, môžu byť na dovozy uvedeného výrobku kedykoľvek opätovne zavedené clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení.

2. Komisia pozorne monitoruje vplyv tohto nariadenia, a to aj pokiaľ ide o ceny na trhu Únie, pričom prihliada na informácie týkajúce sa vývozu, dovozu a výroby v Únii, pokiaľ ide o výrobky, na ktoré sa vzťahujú opatrenia na liberalizáciu obchodu stanovené týmto nariadením.
3. Komisia prijme v primeranej lehote rozhodnutie o začatí vyšetrovania:
 - a) na žiadosť členského štátu;
 - b) na žiadosť právnickej osoby alebo združenia bez právnej subjektivity, ktoré konajú v mene priemyselného odvetvia Únie, teda v mene všetkých alebo veľkej časti výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky; alebo
 - c) z vlastného podnetu, ak Komisia považuje za zrejmé, že existuje dostatok dôkazov *prima facie* o závažných ťažkostiach výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky, ako sa uvádza v odseku 1.

Na účely tohto odseku „veľká časť výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky“ sú výrobcovia z Únie, ktorých spoločná výroba predstavuje viac ako 50 % celkovej výroby podobných alebo priamo konkurujúcich výrobkov v Únii, ktoré sú vyrábané tou časťou priemyselného odvetvia Únie, ktorá vyjadrila buď podporu alebo námietky voči žiadosti, a ktorá predstavuje aspoň 25 % celkovej výroby podobných alebo priamo konkurujúcich výrobkov, ktoré sú vyrábané priemyselným odvetvím Únie.

4. Ak sa Komisia rozhodne začať vyšetrovanie, uverejní oznámenie o začatí vyšetrovania v *Úradnom vestníku Európskej únie*. V oznámení sa uvedie súhrn získaných informácií a výzva, aby sa všetky relevantné informácie zaslali Komisii. Stanoví sa v ňom aj lehota, v ktorej môžu zainteresované strany písomne predložiť svoje stanovisko. Táto lehota nesmie byť dlhšia ako štyri mesiace odo dňa uverejnenia oznámenia.
5. Komisia si vyžiada všetky informácie, ktoré považuje za potrebné, a získané informácie si môže overiť u Ukrajiny alebo u ktoréhokoľvek iného relevantného zdroja. Komisii môžu pomáhať úradníci z členského štátu, na území ktorého sa môže overovanie vykonávať, ak o takúto pomoc týchto úradníkov tento členský štát požiada.
6. Pri skúmaní toho, či existujú závažné ťažkosti výrobcov z Únie, ktorí vyrábajú podobné alebo priamo konkurujúce výrobky, ako sa uvádza v odseku 1, Komisia zohľadňuje okrem iného tieto faktory týkajúce sa výrobcov z Únie, ak sú dostupné relevantné informácie:
 - podiel na trhu,
 - výroba,
 - zásoby,
 - výrobná kapacita,

- využitie kapacity,
- zamestnanosť,
- dovoz,
- ceny.

7. Vyšetrovanie sa ukončí do šiestich mesiacov po uverejnení oznámenia uvedeného v odseku 4 tohto článku. Za výnimočných okolností môže Komisia uvedené obdobie predĺžiť prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2.
8. Komisia do troch mesiacov od ukončenia vyšetrovania rozhodne o tom, či opätovne zavedie clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, prostredníctvom vykonávacieho aktu prijatého v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2 tohto nariadenia. Uvedený vykonávací akt nadobudne účinnosť do jedného mesiaca od jeho uverejnenia.

Clá, ktoré by inak boli uplatniteľné na základe dohody o pridružení, sa môžu opätovne zaviesť na obdobie potrebné na zvládnutie zhoršenia hospodárskej alebo finančnej situácie výrobcov z Únie, alebo pokiaľ trvá hrozba takéhoto zhoršenia. Ak konečné zistené skutočnosti ukážu, že neboli splnené podmienky stanovené v odseku 1 tohto článku, Komisia prijme vykonávací akt o ukončení vyšetrovania a konania. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5 ods. 2 tohto nariadenia.

9. Ak vyšetrovaniu bránia výnimočné okolnosti, ktoré si vyžadujú okamžitú akciu, môže Komisia po tom, ako informuje Výbor pre colný kódex uvedený v článku 5 ods. 1, prijať akékoľvek nevyhnutné preventívne opatrenie.

Článok 5

Postup výboru

1. Komisii pomáha Výbor pre colný kódex zriadený článkom 285 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013¹. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 10.10.2013, s. 1).

Článok 6

Hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu

Výročná správa Komisie o vykonávaní prehľadnej a komplexnej zóny voľného obchodu zahŕňa podrobné hodnotenie vykonávania opatrení na liberalizáciu obchodu stanovených v tomto nariadení a podľa potreby zahŕňa aj hodnotenie sociálneho vplyvu týchto opatrení na Ukrajine a v Únii. Informácie o dovoze výrobkov podľa článku 1 ods. 1 písm. c) sa sprístupnia prostredníctvom webového sídla Komisie.

Článok 7

Prechodné ustanovenie

Preferenčné dojednania uvedené v článku 1 ods. 1 písm. a), b) a c) sa uplatňujú na výrobky, ktoré sú ... [deň nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] buď v tranzite z Ukrajiny do Únie, alebo sú pod colným dohľadom v Únii, pod podmienkou, že v lehote šiestich mesiacov od uvedeného dátumu sa predloží na tento účel žiadosť zodpovedným colným orgánom Únie.

Článok 8

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje do ... [jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka